

İğrenç Adamlarla Kısa Görüşmeler: David Foster Wallace

On yıl kadar evvel kitabevinin yeni çıkanlar bölümünde karşılaşana kadar adını bile duymamıştım Wallace'ın. Önce kitabın ismi dikkatimi çekmişti: "İğrenç Adamlarla Kısa Görüşmeler". Kitabın kapağını da en az ismi kadar sarsıcı bulmuştum. Kapakta kafası kese kâğıdına geçirilmiş bir adam fotoğrafı vardı, muhataplarımızın ne kadar iğrenç olacağına dair sağlam bir ön bilgi gibi gelmişti bana, yanılmamışım...

O gün bugündür senede en az bir kez muhakkak tekrar okumaya gayret ederim. Tür olarak çok farklı olsalar da *Tutunamayanlar*'ı okurken hissettiklerime yakın şeyler hissederim *İğrenç Adamlarla Kısa Görüşmeler*'i okurken. Hatta abartıyorum belki ama Wallace için Amerika'nın Oğuz Atay'ı benzetmesi bile yaptığım olmuştur. Her iki yazarın da erken ölümü, benzer meselelerdeki duyarlılıkları, insan ilişkilerindeki trajikomik halleri tokat gibi yüzümüze çarpmaları muhtemelen birbirlerinden hiç haberdar olmayan bu iki büyük ustayı yakın kılıyor benim nezdimde.

David Foster Wallace, modern Amerikan edebiyatının en ilginç yazarlarından biri. Her ne kadar ilaçlarla üstesinden gelemediği süregelen depresyonun sonucunda intihar etmiş olsa da büyük laflar edip gitmiş gittiği yere. Kısa ömrüne nicelik olarak az ama tesiri hayli yüksek eserler sığdırarak ayrılmış aramızdan.

1962 doğumlu David Foster Wallace, eserlerinde genellikle Amerikan kültürünü, takıntılarını, insan ilişkilerinin açmazlarını, medya etkilerini, bağımlılığı, depresyonu ve modern yaşamın paradokslarını ele alır. Yazılarında hem edebî derinlik hem de mizahi bir ton bulunur. Neredeyse çocukluğundan beri yakasını hiç bırakmayan depresyon ve bilumum psikolojik rahatsızlıklar onun edebiyatının temel unsurlarıdır.

Pek çok yazar gibi Wallace da ait olamama, dünya ağrısı, yaşamı ve varoluşu anlamlandıramama gibi derin açmazların yazarıdır. Franz Kafka'dan Albert Camus'ye kadar onlarca büyük yazarın yazgısı onun da yazgısıdır ve satırlarında bu yazgının emareleri kendisini bolca gösterir. Hayatı saçma bulmak, dolayısıyla da herkes gibi yaşayamamak bir tür lanet gibi yapılmıştır yakasına. Ve bu lanetle baş etmek için yapabileceği tek ve en iyi şeyi yapar mütemadiyen. Yazar...

Yazarın en önemli eseri olan *Infinite Jest*'in halen Türkçeye çevrilmemesini dilimiz adına utanç verici buluyorum. *Time* dergisi tarafından tüm zamanların en iyi 100 kitabı arasında gösterilen, pek çok uluslararası edebiyatçının başyapıtı olarak nitelediği kitap neden bizde hiçbir yayıncının dikkatini çekmiyor, anlamak mümkün değil. Meselenin kitabın çevrilmesiyle ilgili dil zorluğu olduğunu hiç zannetmiyorum. Sonuçta Joyce'un *Ulysses*'i, Proust'un *Kayboluş'u*, Nabokov'un

Solgun Ateş'i gibi pek çok zorlu kitap dilimize çevrildi ve okuyabildik. Umarım tez zamanda *Infinite Jest*'i de kendi dilimizden okumak nasip olur.

Harvard Üniversitesinde felsefe eğitimi alan Wallace, öykü ve denemelerinde bu eğitime dair pek çok işaret verir bize. Ölümünden önce intihara dair yazmış oldukları da aslında kendisi için nasıl bir son planladığını da açıkça göstermektedir.

"Yetişkinlerin çoğunun kendilerini başlarından vurarak intihar etmesi tesadüf değildir. Böylelikle kötü efendileri vurmuş oluyorlar. Bu intiharların çoğunda gerçek olan şu ki aslında tetiği çekmeden çok önce zaten intihar etmiş oluyorlar... Ne kadar üzücü."

Fakat Wallace, burada yazdığı gibi tabancayla intihar etmemiş, kendini asmayı tercih etmiştir. Neden acaba?

Yaşarken ülkemizde neredeyse hiç tanınmayan Wallace, 2008 yılında intihar ederek yaşamına son verdikten sonra tüm dünyanın ilgisini çekmiştir. Onun eserleri ve edebî mirası, modern Amerikan edebiyatında önemli bir yer tutmaya devam etmektedir.

"Tamam, peki, evet, ama dur biraz, tamam mı? Beni anlamam gerek. Tamam mı? Bak. Huysuz olduğumu biliyorum. Bazen biraz içe kapanık olduğumu da biliyorum. Benimle beraber olmanın kolay olmadığını biliyorum, tamam mı? Tamam mı? Ama ne zaman huysuz olsam, içe kapanık olsam, benim seni terk ettiğimi ya da sepetlemeye hazırlandığımı düşünüyorsun. Dayanamıyorum buna. Sürekli korkman yoruyor beni. Hangi ruh hali içinde olursam olayım, saklamam gerekliymiş gibi geliyor çünkü sen hemen benimle ilgili olduğunu ve seni sepetleyip terk etmeye hazırlandığımı düşünüyorsun. Bana güvenmiyorsun. Güvenmiyorsun. Yaşadıklarımıza bakarak bana kayıtsız şartsız güvenmen gerektiğini falan söylemiyorum. Ama sen de hiç güvenmiyorsun bana. Ne yaparsam yapayım, bana karşı güvenin sıfır. Değil mi? Seni terk etmeyeceğime söz veriyorum dedim ve sen de bu beraberliği uzun soluklu gördüğüme inandığını söyledin, ama inanmadın. Değil mi? Bunu olsun kabul et, edebilir misin? Bana güvenmiyorsun. Hep kaygan zemindeyim. Görmüyor musun? İki de bir sana güven vermekle uğraşamam ki..."

Ali Lidar, "İğrenç Adamlarla Kısa Görüşmeler: David Foster Wallace"

<https://www.fikirtepedi.com/edebiyat/igrenc-adamlarla-kisa-gorusmeler-david-foster-wallace/> (Yayın Tarihi: 21 Temmuz 2024).